

Ковальова К. В.,

Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМІНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Подана стаття містить теоретичну та практичну інформацію про інноваційні методи формування іншомовної комунікативної культури в студентів-аграрників на заняттях з іноземної мови.

Ключові слова: *інновації, комунікація, вища аграрна освіта.*

Данная статья содержит теоретическую и практическую информацию о инновационных методах формирования иноязычной коммуникативной культуры у студентов-аграрников на занятиях по иностранному языку.

Ключевые слова: *инновации, коммуникация, высшее аграрное образование.*

The given article contains theoretical and practical information about innovative methods of formation of foreign communicative culture of the students-agrarians during the lessons of foreign language.

Keywords: *innovations, communication, higher agricultural education.*

Практично кожен студент Вінницького національного аграрного університету розуміє, що здобути ним ґрунтовні теоретичні знання необхідно закріплювати на практиці. Тому й намагається він якомога більше спілкуватися англійською або німецькою (французькою) мовами, та головне, потрапити на практичне стажування за кордон. А це, в свою чергу, ставить перед викладачем іноземних мов завдання: сформувати добре підґрунтя іншомовної комунікативної культури, закріпити його та заохотити аграрника до подальшого й постійного вправлення в іноземній мові. (В ідеалі – до читання й повсякденного користування фаховою та оригінальною літературою англійською, німецькою, французькою та іншими мовами).

Як відомо, інноваційні методи – це уся сукупність методів викладання та навчання на базі сучасних комп'ютерних та телекомунікаційних технологій, які умовно поділяються на чотири групи: методи самонавчання, педагогічні методи “один-одному”, викладання “один-багатьом”, освіта на базі комунікацій “багато-багатьом”.

В традиційній освіті методи самонавчання – це, зазвичай, друковані матеріали, коли ж в інноваційному навчанні до них долучаються аудіо– та відеоматеріали, навчальні комп'ютерні програми, електронні журнали, інтерактивні бази даних, інші навчальні матеріали, отримані завдяки комп'ютерним мережам.

Педагогічні методи “один-одному” в інноваційній освіті представлені: телефоном, голосовою та електронною поштою.

Викладання “один-багатьом” – аудіо-, відео-, радіолекції, телевізійні лекції, елекції (електронні лекції).

А педагогічні методи на основі комунікації “багато-багатьом” – це вже синхронні та асинхронні аудіоконференції, аудіографічні конференції, відеоконференції та комп'ютерні конференції. [1, с. 109-117]

Скористатися усіма перевагами інноваційної педагогічної освіти викладачам іноземних мов (та й власне студентам) Вінницького національного аграрного університету допомагають працівники Відділу інформаційного забезпечення та електронних засобів навчання, що був створений у вузі в 2010 році. На Відділ покладено чимало функцій: підтримка та наповнення внутрішнього сайту університету – електронної системи “Сократ”; розробка та впровадження елементів дистанційної освіти у навчальний процес, дистанційних курсів та системи моніторингу їх використання. Завдяки фахівцям Відділу були запроваджені проекти з інформаційного забезпечення та електронних засобів навчання, найбільший з яких – електронна бібліотечна система “Софія”, АСУ “Деканат”, тестова система Тезаурус, система “Тест – Майстер”, система створення електронних книг “Корифей” та інші. Фахівці Відділу постійно консультують викладачів з питань впровадження інформаційних технологій в навчальний процес, їх роботи в персональному електронному кабінеті системи, формування електронних книг, моніторингу успішності за допомогою електронного журналу, створення та використання електронних тестів тощо. На базі Відділу працює постійний навчально-методичний семінар з підвищення кваліфікації викладачів університету щодо розробки та впровадження електронних навчальних курсів [2].

Серед методів самонавчання, які використовуються студентами – аграрниками на заняттях з іноземної мови, побутують мультимедійні інтерактивні бази даних. Зазвичай, у вигляді інтерактивних журналів, що є періодичними виданнями, розповсюдженими в комп'ютерній мережі. Це допомагає студентам, насамперед, в набірці фахового (професійного) словникового запасу під час роботи із статтею чи інформативним повідомленням та вправленням у виробленні правильної вимови. Крім того, електронна періодика допомагає зрозуміти студентів специфіку та конструкцію побудови речень тією чи іншою іноземною мовою [3, с. 204-218].

Телефон, голосова й електронна пошта, в свою чергу, сприяють аудіюванню, а ще ... уникненню “підводного каміння” при удосконаленні іноземної мови вже за кордоном. Студенти, котрі перебувають або перебували на стажуванні за кордоном, часто в своїх е-мейлах та телефоном застерігають про такі вагомні моменти, на які до останнього часу на заняттях з іноземної мови не звертали належної уваги. По-перше, потрапивши в іноземне середовище потрібно враховувати, що населення “там”, як і, звично, наше, не говорить чистою літературною мовою, а отже у мові побутують діалект, сленг, акцент. По-друге, в силу європейської тактовності, наші мовні огріхи ніхто не буде виправляти. А отже, рано чи пізно доведеться перевчатися, що значно важче, ніж вчитися. І по-третє, найголовніше, вивчаючи мову в тому чи іншому мовному середовищі, насамперед, потрібно відштовхуватися від культурологічного аспекту її вивчення. Бо саме його ігнорування

часто-густо призводить до курйозів, смішних життєвих сюжетів, неприємностей. Два життєвих приклади, повідані нашими студентами. Так, в 2007 році одна німецька родина всиновила хлопчина з України. Однієї ночі в Посольстві України в Берліні пролунав телефон: схвильований жіночий голос просив про допомогу. "Приїздіть швидше ... Дитина не хоче спати – плаче, капризує ..." На "місце пригоди" рушила посольська машина з перекладачем. Ось її пасажирам дитина й пояснювала, що вона хоче спати, а її ... змушують вдягати костюм. Лягати спати для української дитини означало роздягатися, бо в українській культурі не має поняття обов'язкової піжами.

А студенти-практиканти у Великобританії довго не могли звикнути до того, що в "країні традицій" й досі не існує кранів з перемикачем холодної та теплої води. Є просто кран з холодною водою та кран з теплою водою.

Звичними вже для студентів нашого вузу є відео та електронні лекції, що дозволяють поспілкуватися безпосередньо з носіями літературної іноземної мови. 26-27 квітня 2012 року представник Німецького аграрного центру в Україні Маркус Зьокефельд в стінах нашого університету провів науково-практичний семінар (із застосування відеоінформації) на тему: "Сучасний догляд за врожайми та технології захисту рослин. Техніка для захисту рослин". 10 листопада 2012 року відбувся прийом директора Східноєвропейського відділення компанії САЕР Шела Карлсона. А 17-19 грудня 2012 року для уточнення графіку проведення відкритих лекцій з точного землеробства ВНАУ відвідав професор Хойенхамського університету Німеччини Герман Томпсен. Варто відзначити те, що відео та електронна лекція є вже незвичними для нас традиційними викладами матеріалу, а підбірками статей або витягів із статей, витягів з ряду навчальних курсів, мета яких підготувати студентів до майбутніх дискусій. [4, с. 278-284]

Тоді як комп'ютерно-опосередковані комунікації на заняттях з іноземної мови змушують до активного використання дебатов, форумів, моделювання, рольових ігор, дискусійних, номінальних, проектних груп і так званих "мозкових атак" в "діалозі культур", перекладацьких конкурсах, мовознавчих вікторинах і тематичних вечорах.

Отже, інноваційні методи формування іншомовної комунікативної культури на заняттях з іноземної мови у Вінницькому національному аграрному університеті забезпечують: великі можливості спілкування саме з носіями мови; швидке подолання мовного бар'єру; можливість удосконалення свого індивідуального сприйняття живої іноземної мови на слух; можливість дізнатися багато корисних буденних слів та фраз, які рідко зустрічаються у кіно або в книгах.

Література:

1. Бабін І. Формування системи забезпечення якості освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: док. і матеріали: трав. – груд. 2004р. / І. Бабін; упор: М. Ф. Степко, М. Ф. Болюбаш В. Д. Шинкарук та ін. – Т., 2005. – Ч. 2.
2. Вінницький національний аграрний університет. – Електронний ресурс // Режим доступу : http://www.vsau.org/web/vsau/vsau.nsf/web_alldocs/DocVANYJ
3. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. для студ. пед. вищ. навч. закл. і слухачів ін-тів після диплом. пед. освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – К.; Вінниця : Планер, 2005.
4. Коломієць А.М. Презентація навчального матеріалу за допомогою комп'ютерних технологій / А. М. Коломієць // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр., Ч. 2. – К.; Вінниця, 2002.